

MOCIÓN SOBRE A RECUPERACIÓN DO APOIO E PROMOCIÓN DA FESTA DA UÑA DE SAN LÁZARO E A POTENCIACIÓN DOUTRAS FESTAS TRADICIONAIS

Ao abeiro do artigo 85 do Regulamento Orgánico Municipal, O Grupo Municipal Popular presenta para a súa inclusión no Pleno a seguinte MOCIÓN:

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

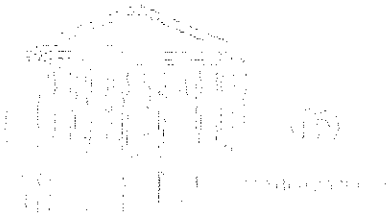
O barrio de San Lázaro vén mantendo desde tempo inmemorial unha tradición gastronómica de fonda raizame relixiosa que se considera, non só a máis antiga da cidade, senón unha das máis antigas de Galicia.

Na fin de semana do Domingo de Paixón ou de Lázaro, preámbulo da Semana Santa, celébranse as festas de San Lázaro que inclúen a tradicional Festa da Uña, na que a veciñanza e os establecementos de restauración da zona exaltan e consomen as uñas do porco, acompañadas de chourizo, patacas e bertóns. As uñas son o produto principal da ofrenda que se lle fai ao patrón do barrio e que acaban sendo subastadas en poxa pública nos arredores da igrexa, obtendo unha recadación coa que na actualidade se adoita contribuír a afrontar os gastos das misas e o mantemento da igrexa, pero que noutro tempo podería ter axudado a manter as custos do antigo lazareto.

Non se sabe con certeza do arranque desta Festa. Hai quen afirma que supera os dous séculos. Pero poida que sexa anterior, se temos en conta a antigüidade do culto a San Lázaro neste núcleo no acceso a Compostela desde o Camiño Francés. Existe a constatación da fundación no século XII do lazareto ou hospital de San Lázaro, coa finalidade de confinar nese lugar as persoas afectadas pola lepra e outras enfermidades da pel, para o seu aloxamento e coidados antes de permitirlle a súa entrada á cidade. As evidencias arqueolóxicas teñen demostrado a existencia nese contorno –nas inmediacións do actual edificio da D.X. de Montes, onde perduran vestixios- dunha capela, hospital e necrópole que chegarían ata finais do século XIX, cando se constrúe nese lugar un novo hospital dependente da Deputación Provincial.

A capela dedicada a San Lázaro continuou aberta ao culto ata o primeiro cuarto do século XX, época na que debido ao seu estado de ruína foi derrubada para construír no seu lugar cara a 1924, en estilo modernista e co único resto románico dunha antefixa no campanario, a actual igrexa de San Lázaro, obra conxunta dos composteláns Fernández Ragel e López de Rego, arquitectos municipais a quen se lle deben outras destacadas obras na cidade, como o Pazo do Espiño ou a Casa das Máquinas de Galeras, da autoría de López Rego. Posteriormente, por acordo plenario do 24 de abril de 1964 a Deputación acorda cederlle ao Estado a finca do Hospital de San Lázaro para a instalación dun Centro Rexional de Extensión Agraria, que anos despois lle sería traspasado á Xunta de Galicia.

Así pois, a vinculación deste lugar con San Lázaro remóntase polo menos ao século XII o que permite supoñer que as ofrendas, entre elas as uñas, poidan ter unha orixe moito máis remoto que os douscentos anos que algúns afirman.

En todo caso, as celebracións relixiosas e a poxa das uñas, coa súa vertente gastronómica, viñéronse mantendo inalterables desde hai décadas, chegando a contar cunha Orde da Uña, hoxe desaparecida. A festa tivo altibaixos na programación de actividades musicais, ata que nos últimos anos o Concello asumiu un papel decidido no apoio e promoción da veciñanza para potenciar esta cita anual, que desde 2010 recuperou a procesión e ata o ano 2015 contou con amplo programa de actividades e actuacións musicais no contorno do estadio de fútbol para darlle realce a estas antigas e tradicionais festas.

O ano pasado non se constatou esa implicación e ese decidido apoio por parte do Concello para a celebración desta festa que se veu reducida ao plano relixioso das misas e da poxa das uñas, mantendo a vertente gastronómica polo empuxe da veciñanza e dos negocios de hostalería, pero sen apenas actividades alternativas, ruadas nin verbenas. E todo iso a pesar que o Goberno local manifestara semanas antes, na Feira de Turismo FITUR do mes de xaneiro de 2016, que o Concello ía apostar polo recurso da gastronomía, citando daquela que “na primeira quincena de marzo impulsará a Festa das Uñas de San Lázaro, considerada por moitos a festa gastronómica de Galicia, pero que nunca recibiu un impulso turístico decidido”. Evidentemente o impulso si o tiña recibido nos últimos anos ata que chegou o actual Goberno e con el o esmorecemento da festa.

Desde o Grupo Popular consideramos que é preciso revitalizar esta festa histórica e entrañable, unha festa emblemática para a cidade de Santiago e, por suposto, para o barrio de San Lázaro, que a través dela pode seguir a promover a súa historia e a súa identidade como un lugar senlleiro no Camiño Francés e no feito xacobeo. Unha revitalización que se podería facer extensible, coa mesma finalidade, a outras festas tradicionais que se manteñen en distintas zonas do noso Concello.

Conforme a todo o anterior, propoñemos a adopción do seguinte

ACORDO:

O Pleno do Concello insta ao correspondente órgano do Goberno local a impulsar de forma decidida o apoio e promoción da Festa da Uña de San Lázaro, contribuíndo á súa consolidación como unha histórica celebración gastronómica, colaborando na programación festiva e na mellora e na difusión da identidade histórica e cultural deste importante enclave do Camiño Francés. Unha iniciativa extensible, coa mesma finalidade de potenciar a identidade cultural da veciñanza, a outros eventos singulares e tradicionais en barrios e parroquias do Concello.

Santiago a 10 de marzo de 2017

Agustín Hernández
Portavoz do Grupo Municipal Popular

- Sr. Alcalde-Presidente do Concello de Santiago.